

„Rosatom české firmy potřebuje pro naplnění svých cílů doma i ve světě,“

říká pro All for Power Leoš Tomíček, výkonný viceprezident Rusatom Overseas.

Leoš Tomíček

V rámci svého vystoupení na konferenci VVER 2013 (11. až 13. listopadu v Praze) jste hovořil o šancích, které se otevírají českým firmám ve světě. Jde především o příležitosti na ruském trhu a ve třetích zemích.

Ano, v první řadě je to spojeno s výrazným nárůstem portfolia zakázek Rosatomu jak v Rusku, tak za jeho hranicemi. V současné době společnost realizuje projekty výstavby 28 bloků po celém světě, potenciální objem zakázek do roku 2030 dle odhadů vzroste na 80 bloků. Zároveň Rosatom disponuje kvalifikovanými zaměstnanci, jelikož je to jedna z mála společností, která nezažila větší pauzy mezi výstavbou jednotlivých jaderných elektráren. Rosatom velice úzce spolupracuje s univerzitami po celém Rusku a do rozvoje vědy celkově investuje nemalé prostředky. Objemy zakázek rostou a s nimi se rozšiřují také možnosti pro jednotlivé dodavatele. A to včetně těch českých, kteří mají za sebou více než půl století dlouhou zkušenost s využíváním ruské technologie VVER, a kteří bezpochyby přispěli i k jejímu formování a rozvoji. Zejména proto nyní patří mezi klíčové zahraniční dodavatele Rosatomu.

Například v minulém roce Rosatom zakoupil zařízení české výroby v hodnotě více než 100 milionů euro. České společnosti zvítězily v tendrech vypsání Rosatomem, čímž dokázaly, že jejich produkce je opravdu konkurenceschopná.

Nicméně to vše stálo a stojí mnoho financí jak na investice, tak na následný provoz. Je ještě jaderná energetika konkurenceschopná?

Konkurenceschopnost jaderné energetiky se dnes lehce dokazuje v praxi. Uvedu jasný příklad. Podíl jádra na výrobě elektrické energie v Dánsku je 0%. Oproti tomu 45% produkce zajišťují obnovitelné zdroje energie. Cena elektrické energie pro koncového spotřebitele je 0,29 za kWh. Podíl jádra na výrobě elektrické energie ve Francii je okolo 75%. Cena pro koncového spotřebitele

je 0,14 za kWh. Jak je na první pohled patrné, cenový rozdíl je více než dvojnásobný. Jde o to, že při prodeji elektrické energie pocházející z jaderné elektrárny mají na stanovení ceny za kWh vliv zejména kapitálové náklady. Oproti tomu vliv provozních nákladů, v první řadě můžeme zmínit jaderné palivo, je nepatrný v porovnání například s cenou za zemní plyn, která podléhá značné fluktuaci. V případě, že životnost elektrárny je 60 let a výše, po dosažení návratnosti se cena elektrické energie vyráběné jadernou elektrárnou může dokonce snížit. Praxe toto potvrzuje. Kromě toho, výstavba jaderné elektrárny umožňuje, aby byly do ekonomiky státu částečně vráceny prostředky, které do ní stát investoval: stimuluje zejména stavebnictví, strojírenství, obráběcí průmysl a množství dalších příbuzných odvětví.

Proč by měl Rosatom v rámci zakázek ve třetí zemi využít raději českou firmu než svou, ruskou?

O potenciálu českých firem jsem již hovořil. Kdekoliv jinde ve světě se díváme, při výběru dodavatelů, na tři zásadní hlediska. Cena, kvalita, termíny dodávek. Systém nákupů Rosatomu je velice transparentní a stále více a více českých společností se účastní jednotlivých tendrů a vítězí. Spektrum jejich produkce je poměrně široké, od výroby armatur, které nám dodává například česká společnost Arako až po výrobu nízkotlakých a vysokotlakých přehříváčů páry společnosti Vítkovice.

Rád bych ještě poznamenal, že zajištění financování by pomohlo ještě výrazněji rozšířit možnosti českých firem v zahraničních projektech Rosatomu. V tomto směru by možná pomohly aktivnější programy na podporu českého exportu.

Na konferenci VVER 2013 se nosným tématem stala bezpečnost.

Hlavním cílem konference byla zejména výměna zkušeností a vědomostí mezi společnostmi z různých zemí, které využívají technologii VVER.

V tomto roce se zúčastnilo více než 200 odborníků z České republiky, Ruska, Slovenska, Maďarska, Finska, Bulharska atd. Jedním z klíčových témat se staly zátěžové testy, jejich výsledky a přijatá opatření. Po havárii na japonské elektrárně Fukushima byly prakticky na všech evropských jaderných elektrárnách provedeny zátěžové testy, které ukázaly, že reaktory s technologiemi VVER jsou velice spolehlivé. Navíc byla na řadě jaderných elektráren přijata další doplňková opatření pro případ, že by došlo i k takovému událostem, jejichž pravděpodobnost je nižší než jedna miliontina (10^{-6}).

Nejnovější reaktor VVER-1200, který v tendru na dostavbu třetího a čtvrtého bloku Jaderné elektrárny Temelín nabízí Konsorcium MIR.1200 již splňuje všechny postfukušimské požadavky a prošel zátěžovými testy ještě ve stádiu projektování.

Obsahuje aktivní a pasivní bezpečnostní prvky. Konkurenti se zaměřují výrazněji buď primárně na aktivní, nebo zase spíše na pasivní prvky. Naše filozofie vychází z toho, že drobné odchylky by měly vyřešit aktivní prvky, závažnější havárii by měl (poté, kdy by aktivní prvky nestačily) zamezit pasivní systém.

V Konsorciu MIR.1200 je 300 českých firem. Pokud by se hypoteticky měly zapojit naplno do dostavby případné dostavby dvou bloků Temelína. Nebude to pro ně velký oříšek, třeba z hlediska lidských kapacit?

Česká republika, to je průmyslová země s velkou jadernou historií a zejména proto je zde možné realizovat tak bezprecedentní úroveň lokalizace, jakou nabízí Konsorcium MIR.1200. Češi jsou samozřejmě schopni postavit jadernou elektrárnu prakticky sami a neměli by takovou šanci promarnit. Zajisté, většina společností bude potřebovat navýšit počet svých stálých zaměstnanců, ale firmy jsou na to připraveny. Je to důležitá zakázka, která přinese nejen velký zisk, ale také posílí kompetence, pomůže realizovat modernizaci a získat další reference.

Nicméně realita je jiná. Nyní to zase spíše vypadá, že se snad asi ani dostavovat nebude...

Dukovany a Temelín jsou dnes nejlépeji známými zdroji na trhu elektřiny Skupiny ČEZ. Při rovných podmínkách trhu neexistuje proti jaderné energetice adekvátní konkurent. Na konferenci VVER Pavel Gebauer, vedoucí sekce energetiky Ministerstva průmyslu a obchodu řekl, že projekt aktualizované Státní energetické koncepce předpokládá, že v roce 2040 budou polovinu elektrické energie vyrábět jaderné elektrárny.

Z tohoto důvodu věřím, že projekt bude přece jen realizován. Nabídka Konsorcia MIR.1200 se sedmdesátiprocentní lokalizací je opravdu výhodná pro Českou republiku, pro její průmysl a ekonomiku jako celek.

(čes)